

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

29 серпня 2017 р.

Київ

№ 522-р

Про закриття провадження
у справі № 126-26.13/321-12

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи № 126-26.13/321-12, розпочатої за ознаками вчинення публічним акціонерним товариством «Монфарм» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання про закриття провадження у справі № 126-26.13/321-12 Департаменту досліджень і розслідувань ринків виробничої сфери, фармацевтики та ритейлу від 31.07.2017 № 126-26.13/321-12/268-спр,

ВСТАНОВИВ:

I ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Предметом справи є порушення публічним акціонерним товариством «Монфарм» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку лікарського засобу «ПАРАЦЕТАМОЛ» супозиторії ректальні 0,17 г № 10 шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

II СТОРОНИ

- (2) Відповідачем у справі є публічне акціонерне товариство «Монфарм» (ідентифікаційний код юридичної особи: 00374870, місцезнаходження юридичної особи: 19100, Черкаська обл., Монастирищенський район, м. Монастирище, вулиця Заводська, будинок 8, далі – ПАТ «Монфарм», товариство, відповідач).
- (3) Згідно зі статутом ПАТ «Монфарм», затвердженим рішенням загальних зборів акціонерів товариства (протокол № 19 від 15 квітня 2011 року), ПАТ «Монфарм» є юридичною особою.
- (4) Видами діяльності Товариства за Класифікацією видів економічної діяльності є, зокрема: 24.42.0 виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів, 24.41.0 виробництво основних фармацевтичних продуктів, 37.20.0 оптова торгівля фармацевтичними товарами.
- (5) Відповідно до пункту 2.1 статуту ПАТ «Монфарм» основною метою товариства є, зокрема, здійснення підприємницької (господарської) діяльності для одержання прибутку в інтересах акціонерів товариства.

- (6) ПАТ «Монфарм», орієнтуючись на виробництво високоефективних препаратів, особливу увагу приділяє виробництву лікарських засобів у формі супозиторіїв і є лідером по їх виробництву в Україні.
- (7) Готові лікарські засоби товариство реалізує на внутрішній ринок України та експортує.
- (8) ПАТ «Монфарм» здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, тобто в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відповідач є суб'єктом господарювання.

III ПРОЦЕДУРНІ ДІЇ

- (9) Комітетом протягом 2010 – 2012 років здійснювалось дослідження на ринку лікарських засобів та діяльності учасників цього ринку щодо додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції.
- (10) За результатами проведеного дослідження, в діях товариства виявлено ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції щодо лікарського засобу ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні 0,17 г № 10.
- (11) У зв'язку з наведеним, розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 12.09.2012 № 12/387-р розпочато розгляд справи.
- (12) Листом Комітету від 17.08.2017 № 126-26/04-8930 надіслано ПАТ «Монфарм» копію подання від 31.07.2017 № 126-26.13/321-12/268-спр про закриття провадження у справі № 126-26.13/321-12.
- (13) У відповідь ПАТ «Монфарм» листом від 22.08.2017 № 361 повідомлено, що у товариства відсутні заперечення та зауваження до вказаного подання Комітету.

IV ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (14) Відповідно до статті 2 Закону України «Про лікарські засоби» лікарський засіб – будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох АФІ та допоміжних речовин), що має властивості та призначена для лікування або профілактики захворювань у людей, чи будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох АФІ та допоміжних речовин), яка може бути призначена для запобігання вагітності, відновлення, корекції чи зміни фізіологічних функцій у людини шляхом здійснення фармакологічної, імунологічної або метаболічної дії або для встановлення медичного діагнозу.
- (15) До лікарських засобів належать, зокрема готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти) – дозовані лікарські засоби у вигляді та стані, в якому їх застосовують, що пройшли всі стадії виробництва (виготовлення), включаючи остаточне пакування.
- (16) Лікарський засіб ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні 0,17 г № 10, що виготовляє товариство, входить в фармакотерапевтичної групи анальгетиків та антипіретиків, має анальгетичну, жарознижувальну та помірно виражену протизапальну дію (далі – Лікарський засіб).
- (17) Показанням для застосування Лікарського засобу є больовий синдром слабкої та помірної інтенсивності різного генезу; гарячкові стани при інфекційно-запальних захворюваннях.

- (18) Споживачами Лікарського засобу є діти віком від одного до шести років, за умови що маса тіла дитини становить в середньому від 10 до 20 кг.
- (19) Відповідно до статті 9 Закону України «Про лікарські засоби» лікарські засоби допускаються до застосування в Україні після їх державної реєстрації.
- (20) Державний реєстр лікарських засобів України ведеться Міністерством охорони здоров'я України (далі – МОЗ України) відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.03.2004 № 411 «Про затвердження Положення про Державний реєстр лікарських засобів» (далі – Державний реєстр лікарських засобів).
- (21) Відповідно до реєстраційного посвідчення лікарського засобу № UA/5984/01/02, виданого Державним фармакологічним центром МОЗ України 26.02.2007 (термін дії до 19.02.2012) та 04.06.2012 (термін дії до 30.05.2017) протягом досліджуваного періоду Лікарський засіб було допущено до застосування в Україні.
- (22) Відповідно до Положення про МОЗ України (в редакції від 13 квітня 2011 року № 467/2011), це міністерство є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, формуванні державної політики у сферах санітарного та епідемічного благополуччя населення, створенні, виробництві, контролю якості та реалізації лікарських засобів, медичних імунобіологічних препаратів і медичних виробів, протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально небезпечним захворюванням.
- (23) Відповідно до листів МОЗ України від 11.10.2011 № 18.2536/11-01 та від 01.08.2013 № 18.03/19/1460/15-4610/23399 з точки зору призначення відсутні лікарські засоби з відповідним дозуванням, що є взаємозамінними з Лікарським засобом.
- (24) При цьому, протягом 2010, 2011 та 2012 років в Державному реєстрі лікарських засобів були зареєстровані наступні лікарські засоби, діючою речовиною яких є парацетамол, у лікарській формі – супозиторії ректальні:
- 1) Лікарські засоби виробництва ПАТ «Монфарм»:
 - ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні 0,08 г № 10,
 - ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні 0,17 г № 10,
 - ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні 0,33 г № 10.
 - 2) Лікарські засоби виробництва товариство з обмеженою відповідальністю «Фармекс Груп» (м. Бориспіль, Київська обл.):
 - ПАРАМАКС супозиторії ректальні по 80 мг № 10,
 - ПАРАМАКС супозиторії ректальні по 150 мг № 10,
 - ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні по 80 мг № 10,
 - ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні по 150 мг № 10.
- При цьому, згідно з листом ТОВ «Фармекс Груп» від 11.08.2014 № 1300 виробництво лікарських засобів ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні по 80 мг № 10 та ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні по 150 мг № 10 у період з 01.01.2010 по 31.05.2014 не здійснювалося.
- 3) Лікарські засоби виробництва компанії «Брістол-Майєрс Скваїбб» (Франція):
 - ЕФЕРАЛГАН супозиторії ректальні по 80 мг №10,

- ЕФЕРАЛГАН супозиторії ректальні по 150 мг №10,
- ЕФЕРАЛГАН супозиторії ректальні по 300 мг №10.

Офіційний дистриб'ютор компанії «Брістол-Майєрс Сквібб», приватне підприємство «Дельта Медікел» у своєму листі від 03.07.2014 № 11-693 повідомив, що лікарський засіб ЕФЕРАЛГАН супозиторії ректальні по 300 мг №10 у період з 01.01.2010 по 31.05.2014 не придбався для реалізації в Україні.

(25) За результатом аналізу інструкцій до застосування перелічених вище лікарських засобів, встановлено наступне:

- ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні 0,08г застосовують дітям віком від 3 до 12 місяців, коли маса тіла дитини становить в середньому від 4 до 10 кг;
- ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні 0,17г застосовують дітям віком від 1 до 6 років, коли маса тіла дитини становить в середньому від 10 до 20 кг;
- ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні 0,33г застосовують дітям віком від 7 до 12 років, коли маса тіла дитини становить в середньому від 20 до 30 кг;
- ПАРАМАКС супозиторії ректальні по 80 мг застосовують дітям віком від 1 до 5 місяців, коли маса тіла дитини становить в середньому від 4 до 6 кг;
- ПАРАМАКС супозиторії ректальні по 150 мг застосовують дітям віком від 5 місяців до 3 років, коли маса тіла дитини становить в середньому від 6 до 12 кг;
- ЕФЕРАЛГАН супозиторії ректальні по 80 мг застосовують дітям віком до 5 місяців, коли маса тіла дитини становить в середньому від 4 до 7 кг;
- ЕФЕРАЛГАН супозиторії ректальні по 150 мг застосовують дітям віком від 6 місяців до 3 років, коли маса тіла дитини становить в середньому від 8 до 12 кг.

(26) Наведене свідчить про існування окремої товарної позиції, а саме Лікарського засобу (ПАРАЦЕТАМОЛ супозиторії ректальні 0,17 г № 10), що не має взаємозамінних із ним лікарських засобів з відповідним дозуванням, а отже, може свідчити про наявність домінуючого положення ПАТ «Монфарм» щодо реалізації Лікарського засобу.

(27) Відповідно до інформації, наданої ПАТ «Монфарм», протягом досліджуваного періоду товариство реалізовувало Лікарський засіб як на внутрішній ринок України, так і на експорт.

(28) Так, протягом 2010 року реалізовано всього 271,912 тис. шт. упаковок Лікарського засобу на загальну суму 1753909,99 грн, із них на внутрішній ринок – 253,553 тис. шт. упаковок, на експорт – 18,359 тис. шт. упаковок.

(29) В 2011 році реалізовано всього 224,748 тис. шт. упаковок Лікарського засобу на загальну суму 1453145,16 грн, із них на внутрішній ринок – 217,308 тис. шт. упаковок, на експорт – 7,440 тис. шт. упаковок.

(30) В 2012 році реалізовано всього 173,459 тис. шт. упаковок Лікарського засобу на загальну суму 1007808,80 грн, із них на внутрішній ринок – 162,659 тис. шт. упаковок, на експорт – 10,800 тис. шт. упаковок;

- (31) В 2013 році реалізовано 272,043 тис. шт. упаковок Лікарського засобу на загальну суму 1463521,72 грн, із них на внутрішній ринок – 257,203 тис. шт. упаковок, на експорт – 14,840 тис. шт. упаковок.
- (32) Аналіз цін реалізації Лікарського засобу, які самостійно розраховувалися ПАТ «Монфарм» і встановлювалися у договірному порядку, показав, що протягом 2010, 2011, 2012 років рівень цін реалізації на внутрішній ринок України перевищував рівень цін реалізації на експорт.
- (33) Так, середньозважена ціна Лікарського засобу при реалізації на внутрішній ринок становила:
- в 2010 році – 6,59 грн. за упаковку (без ПДВ та тарифу перевізника);
 - в 2011 році – 6,52 грн. за упаковку (без ПДВ та тарифу перевізника);
 - в 2012 році – 5,89 грн. за упаковку (без ПДВ та тарифу перевізника).
- (34) В той же час середньозважена ціна Лікарського засобу при його реалізації на експорт становила:
- в 2010 році – 4,55 грн. за упаковку (без ПДВ та тарифу перевізника);
 - в 2011 році – 4,92 грн. за упаковку (без ПДВ та тарифу перевізника);
 - в 2012 році – 4,59 грн. за упаковку (без ПДВ та тарифу перевізника).
- (35) За інформацією, наданою товариством листом від 15.05.2013 № 282/1, зниження ціни реалізації Лікарського засобу на внутрішній ринок відбулося, зокрема, відповідно до підписаного 06.06.2012 Меморандуму порозуміння між Кабінетом Міністрів України та суб'єктами господарювання, які здійснюють виробництво лікарських засобів, оптову та роздрібну торгівлю такими засобами.
- (36) Середньозважена ціна Лікарського засобу в 2013 році при реалізації на внутрішній ринок становила 5,37 грн. за упаковку (без ПДВ та тарифу перевізника), а на експорт – 5,52 грн. за упаковку (без ПДВ та тарифу перевізника).
- (37) Згідно з матеріалами справи, наданими ПАТ «Монфарм», собівартість Лікарського засобу для реалізації на внутрішній ринок України та на експорт була однаковою.
- (38) У зв'язку з наведеним, проаналізовано, зокрема, показники рентабельності реалізації Лікарського засобу та встановлено наступне.
- (39) Показник рентабельності Лікарського засобу при реалізації на внутрішній ринок складав: в 2010 році – 105,3 відсотка, в 2011 році – 98,18 відсотка; в 2012 році – 43,31 відсотка.
- (40) Показник рентабельності Лікарського засобу при реалізації на експорт складав: в 2010 році – 41,74 відсотка, в 2011 році – 49,54 відсотка, в 2012 році – 11,68 відсотка.
- (41) Відповідно до статті 10 Закону України «Про ціни і ціноутворення» суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують: вільні ціни; державні регульовані ціни.

- (42) Згідно зі статтею 11 Закону України «Про ціни і ціноутворення» вільні ціни встановлюються суб'єктами господарювання самостійно за згодою сторін на всі товари, крім тих, щодо яких здійснюється державне регулювання цін.
- (43) Пунктом 2.2. «Положення про порядок формування і застосування вільних (ринкових) цін і тарифів на продукцію, товари і послуги», затвердженого постановою Головного управління цінової політики Міністерства економіки України від 27 грудня 1991 року № 15, встановлено, що вільні ціни визначаються, зокрема, виходячи з кон'юнктури ринку (попиту і пропозиції, що склались).
- (44) Відповідно до статті 14 Закону України «Про ціни і ціноутворення» під час проведення експортних (імпортних) операцій у розрахунках з іноземними суб'єктами господарювання застосовуються контрактні (зовнішньоторговельні) ціни, що формуються відповідно до цін і умов світового ринку.
- (45) Встановлена матеріалами справи різниця в цінах реалізації ПАТ «Монфарм» Лікарського засобу на внутрішньому ринку та на експорт протягом 2010 –2012 років, враховуючи відсутність цінового регулювання у цьому відношенні, не може вважатися встановленням таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (46) Відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо не доведено вчинення порушення.
- (47) Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Закрити провадження у справі № 126-26.13/321-12.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його отримання.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ